

प्रभाव दैनिक

National Daily

वर्ष १० अंक १७४

काठमाडौं

शनिबार, २७ असोज २०८०

Prabhab National Daily

Saturday, October 14, 2023

www.prabhabonline.com

पृष्ठ ८

मूल्य रु. ५।

इजरायलबाट नेपाली नागरिकको उद्धार

२५४ जनालाई स्वदेश ल्याइयो

■ प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं- इजरायलबाट २५४ जना नेपाली नागरिकलाई उद्धार गरी शुक्रवार विहान नेपाल ल्याइएको छ। उनीहरूलाई नेपाल एपरलाइन्सको वाइडबडी विमानबाट नेपाल ल्याइएको हो। उनीहरूलाई लिनका लागि परारप्तमन्त्री नारायणकोश साउलगायतका सरकारी अधिकारीहरू दोस्री इजरायल गएका थिए।

उद्धारपछि शुक्रवार विहान त्रिभुवन अन्तर्राष्ट्रीय विमानस्थलमा कुरा गर्दै परारप्तमन्त्री साउदले इजरायलबाट नेपाल फर्कन चाहान राखेका ५०३ जनामध्ये २५४ जनालाई नेपाल ल्याइएको र अन्तराल धान छिटौ नेपाल ल्याइने जानकारी दिए।

‘इजरायलको तेल अभिभास्यत नेपाली राजदूतावाले सुरक्षित स्थानमा स्थानान्तरण हुँदै तथा नेपाल फर्कन चाहाने नेपालीहरूलाई अनलाइनमार्फत आफ्नो विवरण प्रविष्ट गर्न अनुरोध गरेको जिम आजसम्म ५५७ जनाले आप्नो विवरण उपलब्ध गराउनुभएको छ। जसमध्ये ५०३ जनाले नेपाल फर्कने इच्छा व्यक्त गर्नुमात्रैकोमा २५४ जना आज हात्तीसोंग राखिएको छ, मध्ये साउदले शुक्रवार विहान त्रिभुवन अन्तर्राष्ट्रीय विमानस्थलमा सञ्चारकर्मीहरूसँग भएन।

उनले जोखिमपूर्ण स्थानबाट स्थानान्तरण गर्न आवेदन गरेका ५५७ जनालाई सुरक्षित स्थानमा सारिएको पनि जानकारी दिए। यस घटनामा आप्नो जानकारी दिएको नापारिक घाउँते भएकोमा एक जना उपचारपछि शुक्रवार नै स्वदेश फर्किएको, एक जना अस्पतालबाट उत्तराधिकारी गरेको र बाँकी दुई जना स्थानीय अस्पतालमा

सरकारको ध्यानाकर्षण

काठमाडौं (प्रस)- प्रतिनिधिसभाको शुक्रवारको बैठकमा सांसदहरूले

इजरायलमा भएको आतंकवादी आकमणका कारण वासमा बसेका नेपालीलाई उद्धार गर्न सरकारको ध्यानाकर्षण गराएका छन्।

प्रतिनिधिसभाको शून्य समयमा सांसद विमला सुवेदीले इजरायलमा भएको आतंकवादी हमलापछि स्वदेश फर्कन चाहाने २५४ जनालाई पहिलो खेपमा शुक्रवार विहान उद्धार गरिएकामा त्यसको स्वयंगत गर्दै स्वदेश आउन सरकारसँग आयह गरे। सांसद रमा कोइराला पौडेलले इजरायलमा धेरै महिला सुसारे भएर गएकाले घर फर्कन चाहाने उनीहरूलाई सबै नेपालीलाई ल्याउन सरकारसँग आयह गर्ने।

उनको ध्यानाकर्षण प्रस्तावसमेत अधि सारेका थिए।

उपचाररत रहेको मन्त्री साउदले जानकारी दिए। ‘आकमणमा परी हालसम्म सम्पर्कविहीन हुनेमात्रा किमिन जोशीको खोजी निरन्तर जारी छ,’ उनले भने, ‘यस विषयमा थप जानकारी प्राप्त हुनासाथ सरकारसँग समर्थन भइरहेको पनि उनले जानकारी दिए।’

इजरायलमाथि हमास समूहको

उपचाररत रहेको मन्त्री साउदले जानकारी दिए। ‘आकमणमा परी हालसम्म सम्पर्कविहीन हुनेमात्रा किमिन जोशीको खोजी निरन्तर जारी छ,’ उनले भने, ‘यस विषयमा थप जानकारी प्राप्त हुनासाथ सरकारसँग समर्थन भइरहेको पनि उनले जानकारी दिए।’

(बाँकी पृष्ठ २ मा)

अकमणमा परी सुदूरपश्चिम विश्वविद्यालयबाट इजरायल गएका १० जना नेपाली विद्यार्थीको निधन भएको र उनीहरूको शब्द नेपाल ल्याउनका लागि इजरायल सरकारसँग समर्थन गर्ने निर्णय उनले जानकारी दिए।

(बाँकी पृष्ठ २ मा)

सांसद रघुनी पन्तले इजरायलमा मारिएका व्यक्तिका पारिवारलाई क्षतिपूर्तिको व्यवस्था गर्न माग गर्दै सम्पर्कविहीन भएका एक जनाको खोजी गर्न कूटनीतिक सक्रियता बढाउन सरकारको ध्यानाकर्षण गराएका छ।

सांसद मनिष भाले इजरायलबाट केही नेपालीलाई ल्याइएकामा त्यसको स्वयंगत गर्दै स्वदेश आउन सरकारसँग आयह गरे।

सांसद रमा कोइराला पौडेलले इजरायलमा धेरै महिला सुसारे भएर गएकाले घर फर्कन चाहाने उनीहरूलाई सबै नेपालीलाई ल्याउन सरकारसँग आयह गर्ने।

कोइराला ध्यानाकर्षण प्रस्तावसमेत अधि सारेका थिए।

■ प्रभाव संवाददाता

कांग्रेसको किचलोले कोशीमा मुख्यमन्त्री पाउन सक्स

■ कोशीमा मिलेर जानका लागि शेखरलाई राष्ट्रपति रामचन्द्र पौडेलले समेत समन्वयको प्रयास गरे

■ शुक्रबार प्रदेश प्रमुखको कार्यालयमा पुगेकोहरूले धोका नदिए कार्कीलाई मुख्यमन्त्री बन्नाउन कर्सेले रोकन सक्ने छैन

■ कांग्रेस सभापति देउवा र प्रधानमन्त्री दाहालले केदार कार्कीलाई नै गठबन्धनका तर्फबाट मुख्यमन्त्री बनाउने प्रस्तावसमेत अधि सारेका थिए।

आज सनाखत

कोशीमा अब मुख्यमन्त्रीको नियुक्तिका लागि सांसदहरूको सनाखत गरिन्ने भएको छ। मुख्यमन्त्रीमा सत्ता गठबन्धनका तर्फबाट माओवादी केदार कार्की आड्डो र नेपाली कांग्रेसका केदार कार्की द्वाले ४७/४७ सांसदको हारेको नियुक्तिको निर्णयका लागि प्रदेश प्रमुख परशुराम खापुडले सनाखत गर्न नियम लिएका हुन्।

सनाखतका लागि आज विहान द बजेदेखि अपराह्न २ बजेसम्मको समय तोकिएको छ। प्रदेशसभाका सदस्यरूपलाई उक्त समर्थनमात्राको वैठक बोलाए। तर, वैठक भने बन्ने सक्ने।

आफू व्याक नहुने जबाफ फर्काए।

कोइराला टास न सम्भाल्न रोक्ने भएको धाराअनुसार कोशीमा मुख्यमन्त्री बन्न ४७ जनाको हस्ताक्षर भए पुरछ। कार्कीले यसै गरेपछि गठबन्धनले दिनभर कांग्रेसलाई मनाउने प्रयास गर्यो। देउवाले प्रधानमन्त्रीसमेत रहेका माओवादी अध्यक्ष पुष्पकमल दाहालसंग बिहानै भेटे। त्यसपछि प्रदेशप्रधारीकारी वैठक राखे देउवाले। लगतै केन्द्रीय कार्यसम्पादन समितिको वैठक डाके। देउवाले प्रधान गठबन्धनको वैठक नै गठबन्धनको उम्मेदवार बनाउन प्रस्ताव।

देउवा र दाहाल

शेखरलाई सम्भाल्ने केदार कार्कीलाई सत्ता गठबन्धनको उम्मेदवार बनाउने प्रतावसमेत शेखरलाई समर्थन। तर, शेखरले यो विषयमा अस्वीकार गरे।

विद्रोह गरेका शेखरलाई फैकान दुर्द नेताले तीन प्रस्ताव गरेका थिए।

दाहाल र देउवाले कांग्रेस महामन्त्री विश्वप्रकाश शर्मा, सहमतीमात्राको भिष्मराज आड्डोम्बे, प्रमुख सचेतक दिनभरका प्रस्तावसमेत शेखरलाई समर्थन। तर, शेखरले यो विषयमा अस्वीकार गरे।

कार्की आफूलाई निरुक्त गरि नपर्ने भएको एकाले प्रदेश प्रमुखको हिम्मत कार्यसाधनको वैठक बोलाए। यसैले देउवा र दाहाल दोनो विषयमा अप्राप्ति गरेका थिए।

कार्की आफूलाई निरुक्त गरि नपर्ने भएको एकाले प्रदेश प्रमुखको हिम्मत कार्यसाधनको वैठक बोलाए।

कार्की आफूलाई निरुक्त गरि नपर्ने भएको एकाले प्रदेश प्रमुखको हिम्मत कार्यसाधनको वैठक बोलाए।

कार्की आफूलाई निरुक्त गरि नपर्ने भएको एकाले प्रदेश प्रमुखको हिम्मत कार्यसाधनको वैठक बोलाए।

कार्की आफूलाई निरुक्त गरि नपर्ने भएको एकाले प्रदेश प्रमुखको हिम्मत कार्यसाधनको वैठक बोलाए।

कार्की आफूलाई निरुक्त गरि नपर्ने भएको एकाले प्रदेश प्रमुखको हिम्मत कार्यसाधनको वैठक बोलाए।

कार्की आफूलाई निरुक्त गरि नपर्ने भएको एकाले प्रदेश प्रमुखको हिम्मत कार्यसाधनको वैठक बोलाए।

कार्की आफूलाई निरुक्त गरि नपर्ने भएको एकाले प्रदेश प्रमुखको हिम्मत कार्यसाधनको वैठक बोलाए।

कार्की आफूलाई निरुक्त गरि नपर्ने भएको एकाले प्रदेश प्रमुखको हिम्मत कार्यसाधनको वैठक बोलाए।

कार्की आफूलाई निरुक्त गरि नपर्ने भएको एकाले प्रदेश प्रमुखको हिम्मत कार्यसाधनको वैठक बोलाए।

कार्की आफूलाई निरुक्त गरि नपर्ने भएको एकाले प्रदेश प्रमुखको हिम्मत कार्यसाधनको वैठक बोलाए।

कार्की आफूलाई निरुक्त गरि नपर्ने भएको एकाले प्रदेश प्रमुखको हिम्मत कार्यसाधनको वैठक बोलाए।

कार्की आफूलाई निरुक्त गरि नपर्ने भएको एकाले प्रदेश प्रमुखको

लिंगणीधीन परको पुल

पाल्पाको रामपुर नगरपालिका-१ र तनहुँको घिरिङ गाउँपालिका-१ स्थित कालीगण्डकी नदीको पुट्टाराघाटमा निर्माण हुँदै गरेको पक्षी पुल।

तस्विर: सुशीला रेमी/रासस

स्वास्थ्य बिमाका बिरामीले पाएनन् भन्ना

अस्पतालका शयचा भरिभराउ

चितवन- भरतपुरका दुई अस्पतालमा मात्रै स्वास्थ्य बिमाको सेवा हुँदा बिरामीले अस्पतालमा शयचा (बेड) पाउन छाडेका छन्। दुई अस्पतालका शयचा भरिभराउ भएपछि भन्ना पाउन छाडेका छन्।

यहाँको सरकारी भरतपुर अस्पताल र निजीस्तरको कलेज अफ मेडिकल साइन्सेसमा मात्रै स्वास्थ्य बिमामार्फत उपचार सुविधा छ। यी दुई अस्पतालमा बिरामीको चाप बढेपछि आकस्मिक (झम्जेन्सी) र बिहारिगामासमेत बिरामीले भरिने गरेको छन्। चितवन मेडिकल कलेजसहित निजी अस्पतालमा भरिने बिरामीको चाप कम छ।

भरतपुर अस्पतालका प्रमुख मेडिकल सुपरिनेन्ट न्यूरोलॉजी प्रा. डा. कृष्णप्रसाद खोडेल अस्पताल आएका बिरामीलाई भर्ना गर्न नसकेर फिर्ता जाने गरेका छन्। उनले भने, 'सरकारी अस्पतालमा आएका बिरामी सक्के र भासम्म फिर्ताउन नपरेस् भरने हामी लागिपरेका छौं।' अस्पतालमा ७० प्रतिशत चितवनका र बाँकी बाहिरी जिल्लाका बिरामी आउने गरेका छन्। बिमाका बिरामी ७० प्रतिशतभन्दा बढी छन्। दैनिक बिहारिगामा दुई हजारभन्दा बढी सेवामा दुई रात भरिने गरेको छन्। चितवन मेडिकल कलेजसहित निजी अस्पतालमा भरिने बिरामीको चाप कम छ।

अस्पतालका स्वास्थ्य बिमा कार्यक्रम इच्छार्ज लीलाधर पौडेल दैनिक ४० जनाभन्दा बढी बिमाका बिरामी रिफर लिएर जाने गरेको बताउँछन्। अस्पतालमा शयचा असाव भएर, कितिपाल सेवा लिन पालो कुर्नुपर्न भएर र एमआरआइ जस्ता सेवा अस्पतालमा नभएर रिफर मान्ने गरेको उनले जानकारी दिए।

स्वास्थ्य बिमा कार्यक्रम सञ्चालन गरेको कलेज अफ मेडिकल साइन्सेस शिक्षण अस्पतालमा पनि बिरामी भरिभराउ छन्। त्याहाँसमेत बिरामीले भर्ना नपाएपछि दुख पाइदैरेका छन्। बिमाका बिरामी पहिलोपटक भरतपुर अस्पताल पुऱ्ठन भने त्यसपछि रिफर लिएर बिमा कार्यक्रम लागू भएको शिक्षण अस्पताल पुर्छन्। अन्य जिल्लावाटसमेत बिमाको बिरामी पहिलोपटक भरतपुर अस्पताल देवेमार्गावट बिरामी आउने गरेको बताउँछन्। निजिका बिहारिगामा देवेमार्गावट स्वास्थ्य बिमा गर्दा नै पहिलो बिन्दु भरतपुर अस्पताल बनाउनेहरूको सञ्चालनमेत ठूलो छ। रासस

त्यसै, १० शयचाको बढ्वद्वा वार्डको शयचा शुक्वारदेखि बढाएर १६ पुऱ्ठाइको छ। ती शयचाहरूमा पनि बिरामीको

सेवा देखिएको छ। ती शयचाहरूमा पनि बिरामीको

तथा जाधाभावी दोहन, दोहोरो/तेहोरो भुक्तानी र बिना काम भुक्तानी, घर नक्सा तथा बाटो, अन्य सिफारिसमा अनियमितता, करारामा कर्मचारी नियुक्त गर्ने अनियमितता, जाधाभावी भ्रत सुविधा लिने, नकली बिल भरपाई बानाइ भुक्तानी दिने, टेक्कार र प्राविधिकसँग अविनिष्ठ गतिविधियायत विषयमा उजुरी पर्ने गरेका प्रवक्ता दाहालले बताए। उनका अनुसार आयोगमा तनहुँका दशवरै पालिकाका उजुरी परेका छन्। प्रदेशका ११ जिल्लामध्ये एक वर्षको अधियाका कास्की पहिलो र तनहुँ दोस्रो धेरै उजुरी परेको छ। त्रिविनाका राष्ट्रियालयमा धेरै उजुरी परेको छ।

कास्कीबाट एक वर्षको अधियाका ४५६ उजुरी परेको छियो। अधिल्लो वर्षको सरी आएका थप ५५ उजुरी परेको छियो। कूल २५९ मध्ये उक्त अवधिका १८८ उजुरी कर्मस्टॉट भएका आयोगका भोला दाहालले जानकारी दिए।

स्वीकृत कायक्रमको लागत अनुमान, कार्यविधि, मापदण्ड नकानाइ कान्ती आधारित कार्यक्रम सञ्चालन, टेक्कामा गएका पूर्वाधार आयोगाको सम्पर्क र लागतमा वृद्धि, कानुन बर्मोजिम गरिए विभिन्न अनुगमन तथा समितिको काम कारबाही र अनुगमन फिलो देखिएको, अनुगमनकर्ता अनुगमनका सूचक र विभिन्न जानकारी दिए।

कास्कीबाट एक वर्षको अधियाका ४५६ उजुरी परेको छियो। अधिल्लो वर्षको सरी आएका ४५७ सहित ५०० उजुरी रहेकामा ५५७ उजुरी फस्ट्यॉट भएका आयोग कार्यालयले जानएको छ। प्रवक्ता दाहालका अनुसार गोरखामा १४० मध्ये १०६, मनाडमा २४ मध्ये १८, मुस्ताडमा २५ मध्ये १६, म्यादीमा १४ मध्ये ७, लम्पुडमा ६९ मध्ये ५२, नवलपुरमा १४४ मध्ये १३, पर्वतमा १८३ मध्ये १२५ र बागलुडमा १५७ उजुरी रहेकामा १९९ फस्ट्यॉट भएका छन्।

आयोगमा प्रदेशका दाल्लावाट धिल्लो वर्षकोसहित गत वर्ष कूल दुई हजार १८ उजुरी दर्ता भएका एक फस्ट्यॉट भएका आयोगले जानकारी दिएको छ। आयोगमा अधिकांश उजुरी

स्थानीय तहका पर्ने गरेको छन्।

स्थानीय तहले नदीजन्य वस्तुको निकासी

उपल्लो मुस्ताडका बासिन्दालाई चीन जान अनुमतिपत्र

म्यार्दी- मुस्ताडका नेपाल-चीन सीमा क्षेत्रका दई गाउँपालिकाका बासिन्दालाई लागि प्रशासन प्रवेश अनुमतिपत्र तिवरण गर्न थालिएको छ। चीनको सिमानामा रहेका लोमान्धाड र लोधेकर दामोदरकण्ड चीन प्राविलिका कामालाई बासिन्दालाई चीन प्रस्थान प्रवेश अनुमतिपत्र तिवरण गर्न सुरु गरिएको जिल्ला प्रशासन कार्यालयले चीन जाने रास्थान प्रवेश अनुमतिपत्र तिवरण गर्ने सुरु गरिएको चाहेछन्। बोर्डर पास वितरणका लागि तीन कर्मचारीलाई सोमावर इताका प्रशासन कार्यालयले लोमान्धाड पठाएको थिए।

प्रमुख जिल्ला अधिकारी जिनकाराज पत्तले स्थानीय तहले सिपाहिसका आधारसमा इलाका प्रशासन कार्यालयले लोमान्धाडमा खिटारेका प्रशासनका कर्मचारीलाई चीन प्रस्थान प्रवेश अनुमतिपत्रको आवेदन संकलन गरेको जानकारी दिए। 'मंगलवार लाई लोमान्धाड पठाएको थिए।'

'नाका खोले तिर्यक निर्णय भए पनि तिर्यक निर्णय भएर भर्सको छैन,' प्रियंग पत्तले भने, 'चिनियाँ सुरुका अधिकारीसँग बैठक र गृह मन्त्रालयसँग समवय गरेर जाति सक्ति सम्बन्ध अनुमतिपत्रको आवेदन संकलन भइहोको छैन।' उनले भने, 'इलाका र जिल्ला प्रशासन कार्यालयले लोमान्धाड पूर्ण अनुमतिपत्रको आवेदन संकलन भइहोको छैन।'

प्रधानमन्त्री निर्णय भएर भर्सको छैन। आवेदन संकलन भइहोको छैन।' उनले भने, 'इलाका र जिल्ला प्रशासन कार्यालयले लोमान्धाडमा खिटारेका प्रशासनका कर्मचारीलाई चीन प्रस्थान प्रवेश अनुमतिपत्रको आवेदन संकलन गरेको जानकारी दिए।' 'मंगलवार लाई लोमान्धाड पठाएको थिए।'

प्रधानमन्त्री निर्णय भएर भर्सको छैन। आवेदन संकलन भइहोको छैन।' उनले भने, 'इलाका र जिल्ला प्रशासन कार्यालयले लोमान्धाडमा खिटारेका प्रशासनका कर्मचारीलाई चीन प्रस्थान प्रवेश अनुमतिपत्रको आवेदन संकलन गरेको जानकारी दिए।' 'मंगलवार लाई लोमान्धाड पठाएको थिए।'

प्रधानमन्त्री निर्णय भएर भर्सको छैन। आवेदन संकलन भइहोको छैन।' उनले भने, 'इलाका र जिल्ला प्रशासन कार्यालयले लोमान्धाडमा खिटारेका प्रशासनका कर्मचारीलाई चीन प्रस्थान प्रवेश अनुमतिपत्रको आवेदन संकलन गरेको जानकारी दिए।' 'मंगलवार लाई लोमान्धाड पठाएको थिए।'

प्रधानमन्त्री निर्णय भएर भर्सको छैन। आवेदन संकलन भइहोको छैन।' उनले भने, 'इलाका र जिल्ला प्रशासन कार्यालयले लोमान्धाडमा खिटारेका प्रशासनका कर्मचारीलाई चीन प्रस्थान प्रवेश अनुमतिपत्रको आवेदन संकलन गरेको जानकारी दिए।' 'मंगलवार लाई लोमान्धाड पठाएको थिए।'

प्रधानमन्त्री निर्णय भएर भर्सको छैन। आवेदन संकलन भइहोको छैन।' उनले भने, 'इलाका र जिल्ला प्रशासन कार्यालयले लोमान्धाडमा खिटारेका प्रशासनका कर्मचारीलाई चीन प्रस्थान प्रवेश अनुमतिपत्रको आवेदन संकलन गरेको जानकारी दिए।' 'मंगलवार लाई लोमान्धाड पठाएको थिए।'

प्रधानमन्त्री निर्णय भएर भर्सको छैन। आवेदन संकलन भइहोको छैन।' उनले भने, 'इलाका र जिल्ला प्रशासन कार्यालयले लोमान्धाडमा खिटारेका प्रशासनका कर्मचारीलाई चीन प्रस्थान प्रवेश अनुमतिपत्रको आवेदन संकलन गरेको जानकारी दिए।' 'मंगलवार लाई लोमान्धाड पठाएको थिए।'

प्रधानमन्त्री निर्णय भएर भर्सको छैन। आवेदन संकलन भइहोको छैन।' उनले भने, 'इलाका र जिल्ला प्रशासन कार्यालयले लोमान्धाडमा खिटारेका प्रशासनका कर्मचारीलाई चीन प्रस्थान प्रवेश अनुमतिपत्रको आवेदन संकलन गरेको जानकारी दिए।' 'मंगलवार लाई लोमान्धाड पठाएको थिए।'

प्रधानमन्त्री निर्णय भएर भर्सको छैन। आवेदन संकलन भइहोको छैन।' उनले भने, 'इलाका र जिल्ला प्रशासन कार्यालयले लोमान्धाडमा खिटारेका प्रशासनका कर्मचारीलाई चीन प्रस्थान प्रवेश अनुमतिपत्रको आवेदन संकलन गरेको जानकारी दिए।' 'मंगलवार लाई

ओमेलमा पढ़ै स्थानीय सीप

पहिले-पहिले गाईभैंसी, भेडाबाखा
चराउन जंगल जाने, दिनभर
निगालोको चोयाबाट डाला,
नाड्ला र डोको बुन्ने गर्थे ।
महिना दिन लगाएर बुनेका डाला
नाड्ला एकै दिनमा बिक्री हुन्थ्ये ।
त्यसबाट मनगये आम्दानी हुन्थ्यो ।
अहिले प्लास्टिकका सामग्रीले
चोयाका सामान विस्थापित
गरिदिएको छ । प्रविधिको बढ्दो
विकाससँगै स्थानीय परनिर्भर बन्दै
गएका छन् ।

► डम्मर बुढामगर

ढो रापाटन (बागलुडु)- पछिल्लो समय प्रविधिको विकास भएसँगै चोयाबाट बनेका डाला, डोका, नाइलोलगायत सामग्री बिन छोडेका छन् । आधिनिक प्रविधिबाट बनेका सामग्रीको प्रयोगका साथै परनिर्भर बन्दा स्थानीय सीप ओमेलमा पर्न थालेका हुन् ।

‘पहिले-पहिले गाईभैंसी, भेडाबाखा चराउन जंगल जाने, दिनभर निगालोको चोयाबाट डाला, नाइलो र डोको बुन्ने गर्थ्यै । महिना दिन लगाएर बुनेका डाला नाइलो एकै दिनमा बिक्री हुन्थ्ये । त्यसबाट मनगये आम्दानी हुन्थ्यो ।’ ढोरपाटन-९, का ८३ वर्षीय लिलहादूर घर्टीमगले भन्ने । उनले आफ्नो युवा उमेरमा चोयाबाट थपै किसिमका सामग्री बनाएर बिक्री गरेको स्मरण गर्दै अहिले प्लास्टिकका सामग्रीले चोयाका सामान विस्थापित गरिएको बताए ।

अहिले आफूले घरमा पनि प्लास्टिकका नाइलो र गारी प्रयोग गर्न थालेको घर्टीमगरको भनाइ थियो ।

प्रविधिको बढ्दो विकाससँगै स्थानीय परनिर्भर बन्दै गएका उनले बताए ।

आफ्नो पालामा नुन, भाँडाङ्कुँडा र लताकपडाहावेक अन्य सामान चाहिरबाट नल्याएको स्मरण गर्दै पछिल्लो समय गाउँमा सबैले आयातीत सामान प्रयोग गर्ने गरेका घर्टीमगरको भनाइ थियो । अहिले पनि केही बुढापाकाले चोयाबाट सामग्री बनाउने गरेका भन्दै उनले आधुनिक सामग्रीको प्रयोगका कारण ती बिक्री नहुन बताए । ‘दसै, माघेसंकाति र चैतै दसैका बेला दर्जनौ डोको, नाइलो बोकेर बजारमा बिक्री गर्न जाने गरिन्थ्यो । फर्किंदा घरमा चाहिने सामान लिएर आउथ्यै,’ घर्टीमगरले स्मरण गरे ।

स्थानीय प्रेमबहादुर सुनारले आफू ११ वर्ष हुन्दैरेखि डालो, नाइलो बुन्दै आएको सुनाउदै अहिले पनि बुन्ने गरेको बताए । पहिले एकै सिजनमा डेढ लाख रुपैयाङ्की चोयाका सामग्री बनाएको बताउने गरेको बताए ।

बाउ, बाजे र काकाबाट मान्दो, डालो, नाम्दो, दाम्दो र नाइलो बुन्न सिकेको भन्दै नयाँ पुस्ताले

यसप्रति चासो नदेखाउँदा सीप हस्तान्तरण हुन नसकेको सुनारले गुनासो गरे । बुढापाको हातखुडा चलन छाडपछि स्थानीयस्तरमा भएका कला, सीप र संस्कृति लोप भएर जाने खतरा बढेको उनको भनाइ छ । एक दशकरेखि गाउँमा प्लास्टिकका भाँडाङ्कुँडा र डालो, नाइलो पुगेपछि चोयाबाट बुनेका सामान प्रयोग गर्न छोडेका उनले जानकारी दिए ।

चोयाबाट बनेका डालो, नाइलो, डालोलगायत

सामग्री प्लास्टिकको तलानामा निकै बित्यो हुने बताउदै सुनारले स्थानीय उत्पादनभन्दा आयातीत घर्टीमगरले आकर्षण बढी भएकाले मैलिक सीपाबाट बनेका सामानले बजार नपाएको गुनासो गरे । डालो, नाइलो निकै समय लाग्ने भन्दै बजार नपाउँदा आफूरूको मेहनत खेर गएको उनले दुखेसो पोखे ।

‘अहिले ७० वर्षको भए । अझै पनि हातमा सीप छ । दिनभरि लगाएर सामान बुन्ने हो, बिक्री नहुन दुख लाग्दछ । अहिले वर्षभरि ५० हजार रुपैयाङ्की सामान बेच्न पनि मुस्किल हुन्छ,’ सुनारले भने, ‘हामा पालामा मानापाथी चल्ये । अहिलेको जस्तो

एक किलो, दुई किलो भन्ने थिएन । व्यापारीले पाँच मानादेखि १० पारीसम्मका ठाला राख्ये, मेला महोत्सवमा पाँच धेरै सामान बिक्यै ।

बुडिगाडका होमहादुर सिज्जालीले पहिले विस्कन सुकाउन, गोठ छाउनका लागि चोयाका मान्द्रो, बलाड प्रयोग गर्न गरेको भन्नै अहिले प्लास्टिकका त्रिपाल बढी चल्ने गरेको बताए । उतिबेला गोठालाले लेक, वैरीमा गोठा हाल्दा चोयाकै बलाडले छाउने गरे पनि अहिले लेकका टुप्पासम्म पानीकागज र विपाल पुरन थालेको उनको भनाइ थियो ।

सिज्जालीले पहिले गाउँका अधिकांश स्थानीयले अल्लो, भेडाको ऊन, भाँगोको लोकाबाट कपडा बनाउने गरेकोमा अहिले त्यो प्रचलन नै हराएको बताए । उनले भने, ‘दशै वर्ष ब्रगाडिका धेरै चालचलन र सीप अहिले हाराउँदै गएका छन् ।

‘गाउँ र वस्तीमा मोटर गुडून थाले । मोटर गाडीले सहरबजारका सामान सलेक्ट गाउँ त्याउँछ । ती

सामान देख्न राम्रो भए, पनि हामा जमानाका जस्ता बलियो र गुणस्त्रीय हुँदैनन् । अबको केही वर्षपछि डालो, नाम्दो केही देख्न पाइने छैन ।’ रासस

► वासुदेव पौडेल

गण्डकी- स्याइजाको पूतलीबजार नगरपालिका-२ स्थित भैंसेगौँडा यस क्षेत्रको प्राचीन वस्त्री हो । उत्तरतर्फ आख्या जुधाएर हेन रास्काने चाँडीजातै टलकक टल्कने हिमाल, वरपर ढप्कै ढाकिएको बन्दा जंगल एवं मनोरम प्रकृति र संस्कृति यहाँको विशिष्टता हो । तनहुँको दुलेगौँडारेखि स्याइजाको रामभाद्धा जोडिने ७२ किलोमिटर दूरीको सहस्राब्दी पदमार्ग (मिलेनियम ट्रैक)को लगभग बीच भागमा पर्ने भएका कारण यहाँको गरिमा र महत्व अझै चलिएको छ । प्रकृतिको वरदान पाउँदा भैंसेगौँडा यहाँका प्राचीन मौलिक संस्कृतिले पनि उत्तिकै सम्पन्न रहेको स्थानीय समाजसेवी मिलेनियम भैंसेगौँडा सामुदायिक होमस्टेको अध्यक्ष बालकुमार गुरुङ बताउँछन् ।

प्राकृतिक सम्पन्नताको कारण पछिल्लो समयमा यो ठाउँ बन्दै स्थानीय परनिर्भर बन्दै गएका उनले बताए । यहाँका प्राकृतिक विधिताकै कारण प्रकृतिका साथीहरू नामक संस्थाले विभिन्न छविटा शंखलालम यसै ठाउँमा बन्यजन्तु अनुसन्धान विधि तालिम सञ्चालन गरिसकेको उनले जानकारी दिए ।

बन्यजन्तु अनुसन्धान तालिमका कममा यस स्थानमा १७४ प्रजातिका चरा भैंटिएको प्रकृतिका साथीहरू संस्थाको निर्देशक राज्य तिनको अनुसन्धान विधिताका चराका प्रयोगमा जानकारी दिए । आचार्यका अनुसन्धान यस क्षेत्रमा ५७ प्रजातिका पुस्ती १९ प्रजातिका स्तनधारी प्राणी फैला परेका छन् ।

‘बन्यस्तिति र बन्यजन्तुको अध्ययन एवं अनुसन्धानका लागि भैंसेगौँडा अत्यन्त उपयुक्त स्थल हो,’ उनले भने, ‘नेपालमात्रै

पाइने चरा काँडे भ्याकुरदेखि नेपालमा मातै पाइने चरेका प्रजातिका पनि यही ठाउँमा भैंसेगौँडा छन् ।’ प्राकृतिक रूपमा भैंसेगौँडा आकैमा समेत चेत्र भएकाले प्रकृतिका साथीहरूको रोजाइमा यो ठाउँ परेको बताउदै उनले यस स्थललाई बन्दै स्थानीय परनिर्भर बन्दै गएको बताए ।

प्राकृतिका साथीहरूको लागि तालिमका साथै उक्त संस्थाका साथ्यमवाट यो ठाउँ बन्यस्तिति एवं बन्यजन्तुको अध्ययन अनुसन्धानका लागि यो ठाउँलाई खुल्ता विश्वविद्यालयका रूपमा स्थानीय परनिर्भर बन्दै गएको बताए ।

दृश्यावलोकनसँगै वनस्पति र वन्यजन्तु अनुसन्धानको केन्द्र बन्दै भैंसेगौँडा

महत्वका साथ हेरेको होमस्टेका अध्यक्ष गुरुङ बताउँछन् ।

प्रकृति र संस्कृतिले सम्पन्न भैंसेगौँडालाई बन्दै स्थानीय परनिर्भर बन्दै गएको बताए । यो आफूरूको लक्ष्य रहेको जनाउदै उनले यसको सम्भावना र महत्वलाई पनि प्रवर्द्धन गरिन्ने बताए ।

प्रकृतिका साथीहरू संस्थाले अनुसन्धानका लागि तालिमका फैला परेका चरा, स्तनधारी प्राणी एवं पतलीलगायतका प्रजातिको विवरण समेटेर हार्मी चाँडै नै पुस्तक प्राप्त गर्ने सोचमा छौं । उनले भने, ‘यहाँको महत्वलाई उजागर गरी बन्यस्तिति एवं बन्यजन्तुको अध्ययन अनुसन्धानका लागि यो ठाउँलाई खुल्ता विश्वविद्यालयका रूपमा स्थानीय परनिर्भर बन्दै गएको बताए ।

यहाँ आउन चाहाने पर्यटक एवं बन्यजन्तु तथा बन्यस्तिको अध्ययन गर्ने अध्येता जो कोहाँलाई बस्तन्धानका लागि मिलेनियम भैंसेगौँडा सामुदायिक होमस्टेले सेवा प्रवाह गर्दै आएको जनाउदै उनले समयमा ठाउँठाउँटा आन्तरिक तथा बाह्य पर्यटकको होमस्टेमा आउने गरेको जानकारी दिए । होमस्टेमा दैनिक २० जनासम्म पर्यटकलाई राख्न सकिने व्यवस्था छ । रासस

नेपालमात्रै पाइने काँडे भ्याकुरका साथै चीन, मंगोलियालगायतका स्थानबाट बसाई सर्ने सिकारी प्रजातिका चराहरू पनि यही स्थान भएर नेपालको तराईका साथै भारतीत जाने भएकाले चरा अध्ययनका लागिसमेत यो महत्वपूर्ण गन्तव्य रहेको पोखरा पछी समाजका अध्यक्ष मन्त्रालय भिरिन्ने बताए ।

दिँडको समयमा भैंसेगौँडा र

१० मेगावाटको सौर्य ऊर्जा निर्माण अन्तिम चरणमा

भाषा (प्रस्त)- कोशी प्रदेशकै ठूलो सौर्य ऊर्जा परियोजनाको निर्माण अन्तिम चरणमा पुगेको छ । विवसताकी नगरपालिका-४ स्थित बुलेचोकमा भाषा इनर्जीले निर्माण गरिरहेको १० मेगावाट क्षमताको विद्युत उत्पादन गर्न सौर ऊर्जा काम करिब ९० प्रतिशत परा भइसकेको छ ।

दिए । परियोजनामा पिलर र राफटर लगाउने कार्य डेढ महिनाअघि नै सकिएको छ । जसमा ३५ कन्टेनर सोलार प्लानल जडान हुनेछ ।

‘यो नेपालकै ठूलो परियोजना हो, अब दुई महिनाभित्रमा सञ्चालन गर्न तयारी छ’, निर्देशक भुराइले भने, ‘अब धमाघम प्यानल जडान

चार वर्षांयि रु ७९ करोड ८० लाखको लगानीमा निर्माण सुरु भएको परियोजनामा हाल निर्माण गरिएका टेबुलमा ध्यानल राखे काम धमाधम भइरहेको भापा इनर्जीका प्रवन्ध निर्देशक सुवास भट्टराईले बताए । उनका अनुसार पहिलो चरणमा १० कन्नेनर सोलाल प्यालन जडान होनेछ । गर्ने काम मात्र हो । चाडै सबैदै ।' सो परियोजना निर्माणका लागि माछापुङ्गे बैंकले रु ३५ करोड र सिभिल बैंकले रु २५ करोड गरी रु ६० करोड बैंकिङ कर्जा लिइएको उक्त परियोजनामा रु २० करोड शेयरदातावाट लगानी गरिएको उनको भनाइ छ । उनले जलविद्युत

कन्टर लालर प्यालन जडान हुनेछ। उनका मनाहि छ। उनले जलवधूत परियोजनाभन्दा ५० प्रतिशत कम लगानीमा सुरक्षित र भद्रपदो सेवा सौर्य विद्युत् परियोजनाबाट दिन सकिने बताए।

बेला दसै बहार, उपहार नै उपहार

काठमाडौं (प्रस)- चाडबाडको बेला किनमेलको चटारो परिहरेका बेला 'बेलाको' कम्पनीले आम उपभोक्तालाई उपहारको बहार ल्याएको छ। हरेक सामानको खरिदमा हातखाली नजाने उपहारसँगै एक जना भाग्यमानी विजेताले २५८ लिटरको रेफ्रिजेनेटर प्राप्त गर्ने छन्। यस्तै प्रत्येक सामाग्री खरिदमा १० प्रतिशत छुट गरिएको छ भने स्वर्याच कुपुनमा एक हजार रुपैयाँसम्म क्यास व्याक राखिएको कम्पनीले जनाएको छ। बेलाको सामाग्री उपयोगले घर सजाउने, भान्सा मगमगाउने र चाडबाड रंगीन बनाउने कम्पनीले दाबी गरेको छ।

प्रदीप खड़का ब्राप्ट एम्बेसेडर रहेका बेलाको कम्पनीले रेफ्रिजेनेटर, वासिड मेसिन, स्मार्ट टेलिभिजन, स्मार्ट एसी, रयास स्टोप, राइस कुकर, आइरन, इलेक्ट्रिक किटली, हिटर, बहुउपयोगी ब्लान्डरलगायत गृह उपकरण नेपाली बजारमा त्याएको छ।

हाइगर ब्राण्डका विद्युतीय गाडी नेपाल आउँदै

कपोरिट

सिद्धार्थ बैंकको लाभांश घोषणा

काठमाडौं (प्रस.)- सिद्धार्थ बैंक लिमिटेडले लाभांश घोषणा गरेको छ । बैंकको हालै वसेको बैंक संचालक समितिको ४९८८ औं बैठकले आ.व. २०७९/८० को वितरणयोग्य मुनाफावाट बैंकका शेयरधनीहरूलाई ४.२९ प्रतिशत नगद लाभांश वितरण गर्ने प्रस्ताव गरेको हो । बैंकको हाल कायम रहेको चुक्ता पूँजीको ४.२९ प्रतिशत नगद लाभांश (का प्रयोजनको लागि समेत) प्रस्ताव गरेकोहो । उक्त लाभांश नेपाल राष्ट्र बैंकबाट स्वीकृत प्राप्त भएपछितथा बैंकको आगामी साधारण सभावाट पारित भए पश्चात् मात्र वितरण गरिनेछ ।

बैंकले आर्थिक वर्ष २०७९/८० मा र ३ अर्ब १६ करोड खुद नाफा आर्जन गरेको छ र यस मुनाफा अधिल्लो वर्षको मुनाफाको तुलनामा रु २६ करोड अर्थात् ९.११ प्रतिशतको वृद्धि हो। यसै गरी बैंकको वितरणयोग्य मुनाफा रु ६६ करोड कायम रहन आएको छ। खुद मुनाफाको तुलनामा बैंकको वितरणयोग्य मुनाफामा कोई संकुचन आएको देखिन्दै, जसको मुख्य कारण बैंकले आर्थिक वर्ष २०७९/८० को खुद मुनाफावाट रु १ अर्ब ४६ करोड बराबर रकम ऋणपत्रको लागि पूजी फिर्ता जगेडाकोपमा विनियोजन गरिएकाले हो। देशमा विद्यमान तरलता अभावको अवस्थामा सिद्धार्थ बैंकले इन्टरनेशनल फाइनान्स कर्पोरेशनवाट ५ करोड ५० लाख अमेरिक डलर बराबरको ऋण रकम प्राप्त गर्न सफल भएको थियो।

सिटिजन्स बैंक अध्यक्षमा पाण्डे

काठमाडौं (प्रस)- सिटिजन्स बैंक इन्टरनेशनलको शुकवार सम्पन्न १७औं वार्षिक साधारणसभापछि बसेको सञ्चालक समितिको बैठकले प्रवलंजग पाण्डेलाई अद्यक्ष पदमा निर्वाचित गरेको छ । पाण्डे यसअधि बैंकको सञ्चालक थिए । उनी मर्जर तथा एक्विजिसन समितिको सदस्य भएको बेला बैंकले तिनाउ मिसन विकास बैंक, सृजना फाइनान्स र सहयोगी विकास बैंकलाई प्राप्ति गरेको थियो । बैंकका संस्थापक शेयरधनीको तरफबाट प्रतिनिधित्व गर्दै अद्यक्ष बनेका पाण्डे बैंकका प्रमुख लगानीकर्ता पनि हुन् । अद्यक्ष चयनपछि उनले बैंकलाई नयाँ उचाइमा पुऱ्याउने प्रतिबद्धता जनाएका छन् । उनले बैंकको संस्थागत सुशासनलाई सुदूर बनाउदै नयाँ प्रविधिमा आधारित बैंकिङलाई प्रार्थमिकतामा राख्ने र सेवा विस्तार गर्न बताए । उनी कसमस सिमेन्टका निर्देशक पनि हुन् । इस्टन कसमसमा पनि उनी निर्देशक छन् । लोमस फर्मास्यूटिकल्समा सञ्चालक रहेका पाण्डे निजी क्षेत्रबाट सञ्चालित डाटा हबमा समेत आवद्ध छन् । बैंक तथा वित्तीय क्षेत्रका साथै निजी क्षेत्रको सम्पूर्ण डाटा यहाँ राखिन्छ । फर्चुना ग्रुपमा पनि पाण्डे छन् । फर्चुना ग्रुपले औपचारिको प्याकिड सामग्री उत्पादन गर्दै आएको छ । इन्जिनियरिङमा स्नातक गरेका पाण्डे दुई दशकभन्दा बढी सम्यर्थीब रिसेन्ट, औपचारिक उत्पादन लगायतका उद्योग र व्यापारमा सक्रिय छन् ।

हाइगर 'चाइनिज फेमस ट्रेडमार्क' र 'चाइनिज फेमस ब्राण्ड' को उपाधि प्राप्त गर्न सफल ब्राण्ड हो । यो सम्झौतासँगै शशिल टामोर्स् हाइगर भ्यानको नेपालका लागि एकमात्र आधिकारक वितरक बनेको छ । सुरुमा १६ सिट क्षमताका इभी मिनिभ्यान र मिनिवस नेपाली बजारमा सार्वजनिक गर्न तयारी प्रालिका प्रबन्ध निर्देशक सन्तोष खतिवडाले ज नाए । ती बसहरुमा सिंगल चार्चमा २५० किलोमिटर गुडेनेका साथै ७० किलोवाटको आवर ब्याट्री रहेको पनि जनाइएको छ । साथै उक्त बसहरुमा नेपालको बाटो सुहाउंदो २०० एमएमको ग्राउण्ड क्लियरेन्स रहेको र आमदायी सिट रहेको पनि जनाइएको छ ।

अब मात्र एक विलक्षण...

www.prabhabonline.com

A blue horizontal banner with a white diagonal Facebook logo on the left. The URL 'www.facebook.com/Prabhab Online' is in the center. To its right is a white thumbs-up icon with a blue base. On the far right, the text 'प्रभाव दैनिक' (Prabhab Daily) is written in white, with 'हरियाली' underneath in smaller text.